

Režisors ar IT gēnu

Agnese ĢERMANE

«Negribu radīt ilūzijas, ka mūsu valstī režisori kādam ir vajadzīgi. Diemžēl filmu nozare ir maza, tādēļ vienam ar otru ir jābūt draudzīgiem. Vēl vairāk – filmu industrija pasaulē kopumā ir neliela, tāpēc uzskatu, ka jādomā globāli,» saka režisors Reinis Kalnaellis. No rītdienas Latvijas kinoteātros būs skatāma viņa režisētā pilnmetrāžas ģimenes animācijas filma *Zelta zirgs*. Starptautiskā pirmizrāde tai paredzēta nākamā gada februārī.

Filma, kas ir četru valstu – Latvijas, Lietuvas, Dānijas un Luksemburgas – kopprodukcija, tapusi teju desmit gadus, un Reinis ir trešais režisors, kurš iesaistījies šajā projektā. «Filmu studijā *Rīta* strādāju no četrpadsmit gadu vecuma, tādēļ koproducentu izteiktais piedāvājums veidot filmu man bija negaidīts. Viņi zināja manus līdz šim veidotos darbus, tomēr uzskatu, ka no viņu puses tas bija izaicinājums uzticēt tik apjomīgu projektu jaunam režisoram. Savukārt man bija liels izaicinājums to paveikt,» saka Reinis, kurš šobrīd jūtas gandarīts par paveikto un gaida, kā ilgi loloto darbu uztvers skatītāji.

Gribētu doties kopīgā kaujā

«Pagājušajā vasarā mēs vienlaikus strādājām astoņās dažādās laikā joslās: bija iesaistīti cilvēki no studijām Luksemburgā, Ungārijā, Francijā, Lietuvā, Ukrainā, Latvijā, Krievijā, Indijā, Filipīnās. To visu saturēt grožos, lai lielais darbs virzītos uz priekšu, ir lielākā pieredze, ko esmu guvis darbā pie filmas,» viņš stāsta par guvumu profesionālajā jomā, tomēr atzīst, ka viņam kā autoram par stabilitāti savā profesijā runāt ir grūti. «Man ir piedāvājumi braukt uz ārzemēm, bet šobrīd neesmu vēl izlēmis, kā rīkošos, jo Latvijā man ir tuva. Tomēr, ja situācija būs tāda kā šobrīd, diemžēl būs jābrauc.» Kam būtu jāmainās, lai viņš paliktu? Reinis atbild: «Manuprāt, autori ir egoisti, un Latvijā mēs esam katrs pats par sevi. Vēlētos, lai filmu vidē būtu veselīga konkurence, kurā viens no otra aizgūtu labāko, un ra-

LATVIJAS LIELĀKĀ VĒRTĪBA IR CILVĒKI. Režisors Reinis Kalnaellis uzskata: «Animācijas žanrs liek domāt par savām nacionālajām vērtībām – tradīcijām un zināšanām, kas mums ir –, jo vislielākā vērtība Latvijā ir cilvēki»

dosās kaujās, cīnīties par talantiem mēs dotos kopā.» Viņš uzskata, ka pamatvērtībai ir jābūt cilvēkam un ir jāsaprot, ka ne vienmēr ar paša spēkiem ir gana. «Gribētu, lai birokrātijas gaitenī ir īsāki. Šobrīd ir problēma, ka radošiem cilvēkiem pārāk daudz laika jāpavada, rakstot projektus, no kuriem bieži vien nav nekāda jēga, jo negūstam atsauksmes, cik labi vai slikti ir uzrakstīts, ko un kā uzlabot un vai ideju maz ir jēga attīstīt. Ir jābūt platformai, kurā mākslinieki ar savām idejām (un, manuprāt, jo trakākām, jo labāk) spētu pārbaudīt savu auditoriju.»

Šobrīd lielākais uzdevums režisoram ir izveidot jaunu pilnmetrāžas filmu tuvāko gadu laikā. «Ir idejas un projekti, bet šobrīd nevaru konkrēti atbildēt, zem kādas valsts karoga tie taps,» viņš saka. «Negribu radīt ilūzijas, ka mūsu valstī režisori kādam ir vajadzīgi. Diemžēl filmu nozare ir maza, tādēļ vienam ar otru ir jābūt draudzīgiem. Vēl vairāk – filmu industrija pasaulē kopumā ir neliela, tāpēc uzskatu, ka jādomā globāli. Arī mums, kas veido televīzijas filmas vai seriālus, jāveido tās plašai publikai. Īpaši animācijas žanrs liek domāt par savām nacionālajām vērtībām – tradīcijām un zināšanām, kas mums ir –, jo vislielākā vērtība Latvijā ir cilvēki. Tie, kas sasniedz augstas virsotnes – vai tas būtu uzņēmējs vai sportists –,

dara to bez valsts palīdzības, jo spēks ir cilvēkos. Viss pārējais ir tā, kā mēs paši to gribam redzēt.»

Nepareizā profesija?

Reini interesē IT tehnoloģijas – to viņš sauc par savu lielāko aizraušanos. Un kas zina, varbūt hobijs drīz pārtaps par profesionālu nodarbošanos, jo jau

Savukārt par aizraujošu pasreizējā darba vidē Reinis sauc pētniecisko un organizatorisko pusi. «Būtu gribētu, lai plānošanas posms jebkuram projektam. Pēit savu produktu, tā pielietojumu un potenciālo auditoriju globālā mērogā mani interesē visvairāk. Kā režisoram man ik dienu izdodas apgūt ko jaunu, jo,

mas valsts subsidijas, lai varētu veicināt un attīstīt raitu darbu pie nozares projektiem. «Šobrīd enerģiju liekam citviet, nevis tur, kur būtu nepieciešams,» viņš nosaka.

Prožektoru gaismās

«Vēlos paņemt atvairājumu, jo pēdējo trīs gadu laikā man tāda nav bijis. Darba komandējums par tādu nevar nosaukt. Nedēļu gribētu neko nedarīt un nevienam neatbildēt,» smejas Reinis un stāsta, ka pēc atpūtas sekos daudz nozīmīgi notikumi: 11. decembrī būs kino festivāls *Lielais Kristaps*, bet dienu pēc tam ieradīsies pasaules kinoindustrijas pārstāvji, kuriem jāprezentē mūsu valsts ar tās iedzīvotājiem. Savukārt 13. decembrī notiks Eiropas kinoakadēmijas balvas pasniegšanas ceremonija, kuru apmeklēs pasaules elite. «Prožektoru gaismas ir pagriezta uz Latviju, Rīgu,» viņš nosaka.

Reinis uzskata, ka liels izaicinājums filmu nozarei būs pēc vēlēšanām, deklarāciju veidošanas posmā, jo pagaidām neatbildēts jautājums ir, cik labi sabiedriskās organizācijas būs sagatavojušas tam, lai aizstāvētu iedzīvotāju intereses. «Ir jārunā par audio un vizuālo izglītību skolās, jo, skatoties filmas, var iegūt tik daudz! Piemēram, daudz vēstures faktu var mācīties tieši ar dokumentālo un spēlfilmu palīdzību. Caur filmām var emocionāli iz-

Ir idejas un projekti, bet šobrīd nevaru konkrēti atbildēt, zem kādas valsts karoga tie taps

šobrīd galvā kultivējam dažādas idejas. «Es tajā redzu lielu potenciālu,» viņš domā. «Uzskatu, ka animācijai, spēlei un tehnoloģijām ir kopīgs ceļš ejams. Tā ir izklaides industrija, tādēļ vēlētos veidot projektus, ko piedāvāt pasaules auditorijai. Bieži esmu domājis, ka, kļūstot par režisoru, esmu izvēlies nepareizo profesiju, jo uzskatu, ka man būtu jāstrādā IT uzņēmumā. Tāpēc, kur būs mana nākamā darba vieta, es nevaru pateikt.» Darbošanās spēju nozarē būtu iespēja apvienot pasreizējo nodarbošanos animācijā un aizraušanos ar tehnoloģijām, un jau tagad Reinim ir dažādu produktu vizijas, ko viņš labprāt realizētu. Kā tas izvērtīsies – rādīs laiks.

Reinis KALNAELLIS

- Režisors
- Dzimis 1986. gada 9. aprīlī
- Izglītību ieguvis Tallinas universitātē, gadu studējis Prāgā Kino un TV augstskolā
- Kā animācijas filmu režisors debitēja ar īsfilmu *Kad āboli ripo* (2009), kas piedalījies vairāk nekā 100 starptautiskajos festivālos
- Viņa otrā animācijas filma *Joha pēc alfabēts* (2010) internetā vietnē *Youtube* gada laikā skatīta vairāk nekā miljons reizi
- Valdes loceklis radošo projektu kopfinansēšanas portālā *Mecenats.lv*
- No 2013. gada Latvijas Kinematogrāfistu savienības priekšsēdētājs
- Precējies, ir bērns

just dažādus pārdzīvojumus un līdzības, kā arī saskatīt atrisinājumus savām problēmām. Dažādas izteiksmes formas bērniem jau agrīnā vecumā ir jāsāc mācīt, jo kino valoda ir kā franču valoda – tā ir jānācās. Manuprāt, ne tikai mums, bet visai kino nozarei ir liels izaicinājums par to runāt un virzīt,» viņš domā. «Animācija ir īpaši svarīga visjaunākajai auditorijai, jo pēdējo laikā veidota statistika norāda tendenci, ka kinoteātri apmeklē jau no divu gadu vecuma, nevis trīs, kā tas bija iepriekš. Mazajiem vajag īpašākas filmas, un tas, ka ar savu produkciju pasaulē varam konkurēt, ir nozīmīgi, tāpēc šobrīd ir jāatrod risinājums, lai mēs kā maza valsts varam iekļauties lielākā Eiropas multikultūru vidē un lai savus filmu produktus viņiem varam piedāvāt regulāri.» Lai to izdarītu, jābūt skaidrām vadlīnijām, kas primāri ir nepieciešams veidot filmas tieši bērniem un jauniešiem, un jādra tas, sadarbojoties ar citu valstu studijām, jo kopprodukti nodrošina plašāku auditoriju. «Sadarbība mūsu mazajai nozarei ļauj aizgūt pieredzi tur, kur kino ir industrija. Uz visu dzīvi man palicis atmiņā, ka, aizbraucot mācīties uz Prāgu, pasniedzēji jau pirmajā maucību dienā visiem studentiem ar lepmunu pietēca, ka viņi veido vienas no pasaulē labākajām filmām. Čehi tradīcijas un zināšanas nodod nākamajam paaudzēm, un tur ir redzama šī saikne starp zināšanām bagātā sabiedrības daļu un jaunajiem, kuriem arī šķiet, ka viņi visu zina. Apvienojoties kopā, veidojas kaut kas labs.» ■